

રાજકીય પક્ષો પોતાના પદને શોભાવે તેવી મહિલાઓને ટિકીટ આપશે તો જ મહિલા અનામત બિલ સાર્થક બનશે

દેશમાં લોકસભા અને વિધાનસભાઓમાં મહિલાઓ માટે ૩૩ ટકા બેઠકો અનામત રાખવા માટેના નારી શક્તિ વંદન અધિનિયમનો અમલ દા.16મી એપ્રિલથી શરૂ કરી દેવામાં આવ્યો. અગાઉ 2023માં આ બિલ પર જ્યારે મતદાન થયું ત્યારે આ બિલની તરફેણમાં 454 અને વિરૂદ્ધમાં 2 મત પડ્યા હતા. જોકે, તા.17મી એપ્રિલના રોજ બંધારણીય સુધારા પર કેન્દ્ર સરકારને પછડાટ મળતાં મહિલા અનામત બિલ પણ પાસ

થઈ શક્યું નથી. જોકે, આ બિલે ભારતમાં એક નવો જ યુગ શરૂ કર્યો છે. જે મહિલાઓનો યુગ છે. અત્યાર સુધી દેશના રાજકારણમાં મોટાભાગે પુરુષોનું જ પ્રતિનિધિત્વ હતું પરંતુ હવેથી ઓછામાં ઓછી ૩૩ ટકા મહિલાઓ જ હશે. રાજકીય પક્ષોએ હવે સત્તા માટે મહિલાઓને આગળ કરવી પડશે. આજે ભલે મહિલાઓ માટે અનામત બિલની વાત થતી હોય પરંતુ શરૂઆતમાં મહિલા અનામતનો સૌથી મોટો વિરોધ મહિલા નેતાઓએ જ કર્યો હતો! બંધારણ

ભાજપમાં બહારથી આવેલાનો દબદબો વધતો જાય છે

પાંચ રાજ્યોની ચૂંટણીનાં પરિણામો આવે એ પહેલાં બિહારથી ભાજપ માટે લાપસીનાં આંધ્ર પક્ષ મુકી શકાય એવા સમાચાર આવ્યા છે. બિહારમાં પહેલી વાર ભાજપના મુખ્યમંત્રી સત્તાનાં સૂત્રો સંભાળે છે. સમ્રાટ ચૌધરી નવા મુખ્યમંત્રી બન્યા છે. ભાજપ માટે આ એક મોટી સિદ્ધિ છે પણ સાથે એક વાત નોંધવા જેવી એ છે કે, ભાજપમાં બીજા પક્ષમાંથી આવી મંત્રી અને મુખ્યમંત્રી બનવા સુધીના કિસ્સાઓનું પ્રમાણ વધતું જાય છે. ‘બહારનાં’ લોકો ખુરશી પર બેસવા લાગ્યાં છે અને એ કારણે પક્ષનાં કાર્યકર્તાઓમાં એક પ્રકારે અસંતોષ પણ છે. એટલું જ નહીં આ કારણે પક્ષના મૂળ તાણાવાણા છે એ તૂટી રહ્યા છે. જેનું નુકસાન ભવિષ્યમાં થઈ શકે છે.

સમ્રાટ ચૌધરીનો ઈતિહાસ સુવિદિત છે. એ પહેલાં આરજેડીમાં હતા. મંત્રી બનેલા પછી જેડીયુમાં આવ્યા અને મંત્રી હતા બાદમાં ભાજપમાં આવ્યા અને હવે મુખ્યમંત્રી બન્યા છે. આનું પ્રમાણ હિન્દીભાષી રાજ્યોમાં ઓછું છે પણ ઈશાન ભારતમાં ઘણું બધું છે. શરૂઆત કરીએ બહુચર્ચિત ચહેરો હિમંત બિસ્વા શર્માથી. તેઓ લાંબા સમય સુધી કોંગ્રેસમાં હતા. તરુણ ગોગોઈની સરકારમાં મંત્રી પણ રહ્યા હતા. ૨૦૧૫માં તેઓ ભાજપમાં જોડાયા અને ૨૦૨૧માં આસામના મુખ્યમંત્રી બન્યા. બીજા મુખ્યમંત્રી

પણ તપાસનો સામનો કરી રહ્યા છે. અરુણાચલનાં મુખ્યમંત્રી પેમા પાંડુ. તેઓ મૂળ કોંગ્રેસમાંથી મુખ્યમંત્રી બન્યા હતા, ત્યાર બાદ આખો પક્ષ લઈને પીપલ્સ પાર્ટી ઓફ અરુણાચલમાં જોડાયા અને અંતે ૨૦૧૬ના અંતમાં ભાજપમાં ભળી ગયા. અત્યારે ભાજપના મુખ્યમંત્રી તરીકે કાર્યરત છે. એમની સામે ભ્રષ્ટાચારની તપાસ શરૂ થઈ છે.

કેટલાક દાખલા વિશિષ્ટ છે. ઉત્તરાખંડમાં વિજય બહુગુપ્તા કોંગ્રેસના મુખ્યમંત્રી હતા, પરંતુ ૨૦૧૬માં બળવો કરીને ભાજપમાં જોડાયા હતા. જો કે, તેઓ ભાજપમાં આવ્યા પછી ફરી મુખ્યમંત્રી બન્યા નહોતા, પણ તેમના પક્ષપલટાએ ભાજપને સત્તા મેળવવામાં મદદ કરી હતી. જગદંબિકા પાલ મૂળે કોંગ્રેસનાં નેતા હતાં. ૧૯૮૯માં તેમણે કલ્યાણ સિંહની સરકાર સામે બળવો કરીને માત્ર ૪૮ કલાક માટે મુખ્યમંત્રી પદ મેળવ્યું હતું (જો કે તે વિવાદાસ્પદ હતું). પાછળથી તેઓ ભાજપમાં જોડાયાં હતાં. જો કે, ભાજપમાં જોડાયા બાદ તેઓ મુખ્યમંત્રી નથી બન્યાં પણ સાંસદ તરીકે કાર્યરત છે. મધ્યપ્રદેશમાં જ્યોતિરાદિત્ય સિંધિયા કોંગ્રેસ છોડીને ભાજપમાં આવ્યા ત્યારે ભાજપની સરકાર તો બની, પણ મુખ્યમંત્રીપદ માટે ભાજપે પોતાના જ નેતા શિવરાજસિંહ ચૌહાણ પર પસંદગી ઊતારી હતી. જોડાયા અને ૨૦૨૧માં આસામના અન્ય પક્ષમાંથી આવેલા મુખ્ય

સભાની ચર્યાઓ દરમિયાન ઘણી મહિલા સભ્યો માનતી હતી કે આઝાદ ભારતમાં મહિલાઓને યોગ્યતાના બળે આગળ આવવું જોઈએ, અનામતની જરૂર નથી. તેમની દલીલ હતી કે લોકશાહી મહિલાઓને પોતાનું સ્થાન આપી દેશે. પરંતુ સમય જતાં આ આશાવાદ ઓગળી ગયો અને સમજાનું કે સમાજમાં માળખાકીય અવરોધો એટલા મજબૂત છે કે ‘સમાન તક’ની વાત માત્ર કલ્પના જ છે. આથી વિચાર બદલાવો અને 1990ના દાયકા સુધી આવતાં આવતાં મહિલાઓ માટે ૩૩% અનામતની માંગ બેર પડકવા લાગી.

1996માં એચ.ડી. દેવગૌડાની સરકારે સૌપ્રથમવાર આ બિલ રજૂ કર્યું હતું. તે સમયે કોંગ્રેસ, ડાબેરીઓ અને દક્ષિણના પક્ષોએ તેનું સ્વાગત કર્યું. પરંતુ સમાજવાદી પાર્ટી અને ભાજપના જ અંદરના વર્ગો દ્વારા તેનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમાં પણ તે સમયે ભાજપના સાંસદ ઉમા ભારતીએ

તો એવી માંગણી કરી હતી કે પંચાયતી રાજની જેમ અહીં પણ પછાત જાતિની મહિલાઓને અલગથી અનામત હોવી જોઈએ. આ માંગણીને કારણે જ ‘કવોટા-ઇન-કવોટા’ની નવી લડાઈ શરૂ અંદર જ કાયદાની નકલો છીનવીને ફાડી નાખી.

AIADMKના વડા જે. જયલલિતાએ ટિપ્પણી કરી કે, ‘પુરુષો આ બિલના સમર્થનમાં ફક્ત હોઠ હલાવી રહ્યા છે, મનથી તો તેઓ આ બિલને રોકવા જ માંગે છે.’ જનતા દળના નેતા શરદ અંદર તો એવી વિવાદી ટિપ્પણી કરી કે, ‘અમે એવું નહીં થવા દઈએ કે માત્ર ‘પરકટી મહિલા’ (ટૂંકા વાળવાળી, શહેરી મહિલા) જ સંસદમાં આવે.’ આરજેડીના લાલુ પ્રસાદ યાદવે એવા આક્ષેપો કર્યા કે, આ બિલ લઘુમતીઓ અને પછાતોનું ગળું દબાવી રહ્યું

છે. આ વિરોધ એટલો તીવ્ર હતો કે 1999માં સરકાર પડતાં જ આ બિલ રદ થઈ ગયું.

મહિલા અનામત બિલ માટે બાદમાં 2008માં યુપીએ સરકારે ફરી પ્રયાસો કર્યા હતા. જોકે, તેમાં પણ વિરોધીઓ અડી ગયા હતા. શરદ યાદવે સંસદમાં એવું કહ્યું કે, અમારી પાસે સંખ્યાબળ નથી પરંતુ આ બિલનો વિરોધ કરવા માટે હું મરવા તૈયાર છું. જે તે સમયે સમાજવાદી પાર્ટીના મુલાયમસિંહે આ બિલને નેતૃત્વ ખતમ કરનારું ‘કાવતરું’ ગણાવ્યું હતું. મુલાયમસિંહ એવી વિવાદાસ્પદ ટિપ્પણી કરી હતી કે, ‘ગ્રામીણ મહિલાઓ ‘એટલી આકર્ષક’ હોતી નથી, તેથી ફક્ત ઉદ્યોગપતિઓ અને અધિકારીઓની પત્નીઓ અને દીકરીઓ જ આગળ આસરે.’ 9 માર્ચ, 2010ના રોજ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું ત્યારે ગૃહમાં ભારે ધમાલ મચી. 7 સાંસદોએ સ્પીકરના પોડિયમ પર હુમલો કરવાનો પ્રયાસ કર્યો અને બિલ

થી ૩૦% જેટલું રહે છે.

બીજા પક્ષોના નેતાઓને તોડી પોતાના પક્ષમાં લાવવા અને એથી ભાજપ સત્તા તો મેળવે છે પણ એ કારણે પક્ષનું જે પોત છે, અનુશાસન છે એ તૂટે છે. ભાજપને અત્યારે કોઈ નુકસાન નથી પણ ભવિષ્યમાં ભાજપની વિચારધારા અને પક્ષના તાણાવાણાને જરૂર નુકસાન થઈ શકે છે. પાર્ટી વિષય અ ફીરસ્ત તો એ

રાજ્યોની વણઝાર

કૌશિક મહેતા

‘બહારનાં’ લોકો ખુરશી પર બેસવા લાગ્યાં છે અને એ કારણે પક્ષનાં કાર્યકર્તાઓમાં એક પ્રકારે અસંતોષ પણ છે. એટલું જ નહીં આ કારણે પક્ષના મૂળ તાણાવાણા છે એ તૂટી રહ્યા છે

૪૦ ટકા થી ૫૦ ટકા નેતાઓ એવા છે જેઓ અગાઉ કોંગ્રેસ કે સ્થાનિક પક્ષોમાં હતા. આસામમાં તો મુખ્યમંત્રી પોતે પણ પૂર્વ કોંગ્રેસી છે. મહારાષ્ટ્રમાં ભાજપ-શિવસેના (શિરે)-NCP (અખિલ પવાર) ની સરકાર હોવાથી, મંત્રીમંડળમાં મોટી સંખ્યામાં એવા નેતાઓ છે જેઓ ભાજપની મૂળ વિચારધારાના નથી. મધ્ય પ્રદેશ અને હરિયાણામાં અન્ય પક્ષમાંથી આવેલા નેતાઓનું મંત્રીમંડળમાં પ્રમાણ આશરે ૨૦%

રહ્યો નથી.

કેચરીવાલની હિમતને દાદ દેવી પડે

અરવિંદ કેજરીવાલ અન્ના આદોલનમાંથી જન્મ્યા અને ત્યારથી અત્યાર સુધીમાં એમનામાં ઘણો બદલાવ આવ્યો છે અને એ ચર્ચાસ્પદ રહ્યો છે. એમની સામે અનેક પ્રકારે આક્ષેપો છે. દિલ્હીના મુખ્યમંત્રી હતા ત્યારે જ એમને શરાબનીતિના મુદ્દે અંદર કરી દેવાયા. જેલમાં ખાસ્સો સમય રહ્યા

નીતીશનું મુખ્યમંત્રી પદથી રાજ્યસભામાં સંક્રમણ?

એક ગૌરવશાળી રાજકીય પ્રકરણનો કરુણ અંત! બિહારના સૌથી લાંબા સમય સુધી મુખ્યમંત્રી રહેલા નીતીશકુમારની રાજકીય વફાદારીને રેતીની જેમ વારંવાર બદલવાની વૃત્તિ હોવા છતાં તેમની રાજકીય અને વહીવટી સિદ્ધિઓને ઓછી આંકવી ન જોઈએ. તે બિહારના ઈતિહાસમાં એક કડવો પણ રસપ્રદ રાજકીય પ્રકરણને પ્રતિબિંબિત કરે છે, જે કદાચ ધોળા દિવસે કરવામાં આવેલો એવો અત્યંત ખરાબ પ્રકારનો રાજકીય દાવપેચ છે જેની સામે આ કાવતરું ઘડવામાં આવ્યું હતું, તેની જ સક્રિય ભાગીદારીથી આ પૂર્ણ થયું.

તેઓ માત્ર આ રાજકીય ષડયંત્રનો હિસ્સો જ ન બન્યા, સ્વેચ્છાએ કે અનિચ્છાએ (એ તો સમય જ બતાવશે), પરંતુ તેમણે રાજકીય ક્ષેત્રના કેટલાક નિયમો ફરીથી લખવાનો પણ પ્રયાસ કર્યો. તે રાતોરાત ગઠબંધન બદલવા કરતાં પણ એક ડગલું આગળની વાત હતી, જેના માટે વિચિત્ર તથા કેટલીક વાર નબળા તક આપીને બધું જ ‘બિહારના કલ્યાણ’ પર આધારિત કરી દેવામાં આવ્યું.

બેર, નીતીશભાષુ આખરે સંસદના ઉપલા ગૃહ, જે લોકપ્રિય રીતે રાજ્યસભા તરીકે ઓળખાય છે, તેના માનનીય સભ્ય બની ગયા છે. બિહાર જેવા રાજકીય રીતે સૌથી મહત્વપૂર્ણ અને એકંદાસિક રાજ્યની મુખ્યમંત્રીની ખુરશી ખાલી કરવાના બદલામાં તેમને આ પદ મળ્યું છે. જો તેમને ટાંકીને આવેલા અહેવાલો પર વિશ્વાસ કરવામાં આવે તો રાજ્યસભાના સાંસદ બનવું એ તેમની રાજકીય કારકિર્દીના સંધ્યાકાળમાં તેમની પ્રબળ ઈચ્છા હતી, જેના માટે તેમને મુખ્યમંત્રીપદ છોડવામાં કોઈ વાંધો નહોતો. આ તેમના નજીકના સાથીઓ માટે પણ ભારે આશ્ચર્યજનક છે, સિવાય કે જેમના પર કેન્દ્રમાં સત્તામાં રહેલાં, લોકો સાથે મળીને તેમને પટનાથી નવી દિલ્હી મોકલવાનું કાવતરું ઘડવાનો આરોપ છે.

દુઃખદ પરિમાણો ધરાવતા આ રાજકીય એપિસોડના કેન્દ્રમાં ભોટસના હવે લોકપ્રિય ‘ઓપરેશન લોટસ’નું નવું સ્વરૂપ છે, જેનો સીધો ઉદ્દેશ ચૂંટણી દ્વારા અથવા અન્યથા સત્તા કબજે કરીને પક્ષના પદચિહ્નોનો વિસ્તાર કરવાનો છે. રાજનીતિની અનિશ્ચિતતાઓએ થઈ તે ચિંતાનો વિષય અને ઊંડી તપાસનો વિષય છે. કુમાર જેવા ચતુર, સક્ષમ અને પ્રામાણિક રાજકીય નેતા ‘ઓપરેશન લોટસ’ના નવા સ્વરૂપની જાળમાં કેવી રીતે ફસાયા? છેવટે, તેમની અંદર રહેલો સમાજવાદી નેતા

રાજધાનીના અંતરંગ અનિલ આનંદ

નીતીશ કુમારની નવી સફર: ‘સુશાસન બાબુ’નો અસ્ત કે અનિચ્છનીય વિદાય?

દાયકાઓથી ભાજપનો સાથી રહ્યો છે અને તેમના અચ્ચે વૈચારિક સાથીદારો જેમ કે પૂર્વ સંરક્ષણ મંત્રી જ્યોર્જ ફર્નાન્ડિસની જેમ તેમના પર પણ કેસરી પક્ષના વિકાસમાં મદદ કરવાનો આરોપ મૂકી શકાય છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં સાથી પક્ષને થાળીમાં ધરીને મુખ્યમંત્રીપદ સોંપવાને બદલે તેમને રાજ્યસભામાં મોકલવા કરતાં એ વધુ સારા વ્યવહાર હકદાર હતા.કુમારની મદદ અને સહાય વિના ભાજપ માટે વર્તમાન સ્થિતિએ પહોંચવું શકય ન હોત. ભલે ગમે તે કારણો હોય. પોતાના વધુ ચતુર સમાજવાદી મિત્રો, લાલુપ્રસાદ માત્ર તેમના જૂના સાથીના હાથે ચૂંટણીમાં હાર બાદ થાયલ નથી, પરંતુ વધુ આશ્ચર્યજનક રીતે તેમણે જોયું કે તેમના પ્રખ્યાત પિતા, ઉચ્ચ કક્ષાના રાજકીય નેતા, સ્વતંત્રતા સેનાની એ ફાઇટર પાઈલટ, બીજ પટનાયકને ભાજપના પટનાયક નેતા દ્વારા નિશાન બનાવવામાં આવ્યા હતા, જેણે કથિત રીતે તેમને સીઆઈએ એજન્ટ તરીકે વર્ણવ્યા

ફાડી નાંખ્યું. તેમને માર્શલ દ્વારા બહાર કાઢવામાં આવ્યા. બિલ રાજ્યસભામાં તો પસાર થઈ ગયું, પરંતુ લોકસભામાં ક્યારેય રજૂ ન થઈ શક્યું. આખરે 2023માં તમામ રાજકીય પક્ષો સમજી ગયા કે મહિલાઓને અનામત આપ્યા વિના છૂટકો નથી અને તેને કારણે 2023માં આ બિલ પાસ થઈ ગયું હતું.

હવે ખરી કસોટી મહિલાઓની છે. મોટાભાગે એવું થાય છે કે મહિલાઓ સુંદરતા બાદ તેમના સ્થાને તેમના પતિ જ વહીવટ કરે છે. જેને કારણે ભારે વિવાદો થાય છે. મહિલા અનામતનો અમલ શરૂ થઈ જશે પરંતુ સાથે સાથે આ વાતનો તમામ રાજકીય પક્ષોએ ખ્યાલ રાખવાનો રહેશે કે જે મહિલાઓને ટિકીટ આપવામાં આવે તે મહિલા એટલી સક્ષમ હોવી જ જોઈએ કે જે પોતાના પદની ગરમીને શોભાવી શકે. જો આવી મહિલાઓ રાજકારણમાં આવશે તો જ આ બિલની સાર્થકતા રહેશે તે બક્કી છે.

સુરતના વિસરાયેલા વારસાને ઉજાગર કરતું ગુજરાતમિત્ર

ગુજરાતમિત્રની યશકલગીમાં વધુ એક છોરું ઉમેરાયું છે. દર શુક્રવારે આવતી સિટીપલ્સ પૂર્તિમાં શરૂ થયેલી “વિસરાયેલો વારસો” કટાર એ ખરેખર આપણી ભૂંસાતી જતી ધરોહરને ઉજાગર કરી જીવિત રાખવામાં મોટો ફાળો ભજવી રહી છે. તા.10મી એપ્રિલના અંકમાં પ્રકટ થયેલો રૂસતમપુરાના પારસી મહાજન રૂસતમજી માણેક અને તેમના વંશજો વિશેનો લેખ અદ્ભુત, ખૂબ માહિતીસભર અને રોચક રહ્યો. તેમની કથા અને ઈતિહાસ માત્ર સુરતીઓ માટે જ નહી પણ સમગ્ર પારસી સમાજ માટે પણ એક વિસરાયેલા વારસા સમાન જ છે. હાલની યુવા પેઢી માટે

સુંદર લાગે છે, ફાઇલો રંગીન બને છે, પરંતુ વર્ગપંડમાં આપાત શિક્ષણ? તાલીમાર્થીઓને શીખવવામાં આવે છે કે “નોંધ કેવી રીતે સુંદર તૈયાર કરવી”, પરંતુ “બાળકને કેવી રીતે સમજવું” એ પ્રશ્ન અજવાળામાં આવતો જ નથી. પરિણામે, ડીગ્રી પ્રેરણા આપતો શિક્ષક દુર્લભ બની રહ્યો છે. સમાજ પણ અહીં નિર્દોષ નથી. ડિગ્રીને જ ગુણવત્તાનો માપદંડ માનવાની માનસિકતા, ડગ્ગી નોકરીની દોઝ અને પાસ થવું એટલે પૂરતું જેવી વિચારસરણી આ સમગ્ર બાબતો શિક્ષણને વ્યવસાય બનાવી રહ્યું છે. આ પરિસ્થિતિમાં શિક્ષણ એક જવાબદારી નહીં, પરંતુ એક વ્યવહાર બની ગયું છે. જો હવે પણ આપણે સમજીશું નહીં, તો ભવિષ્યમાં તાલીમાર્થીઓ બી.એડ્.ની સાચી તાલીમથી નહીં, પરંતુ સમાજ ઉપજાવી કાઢેલી ખોટી પદ્ધતિઓથી ધ્વાસો. અંતે આ વાસ્તવિકતા જોતાં સમજારો કે તાલીમાર્થીઓને ડીગ્રી તો મળી પરંતુ તેઓ સાચા શિક્ષક બન્યા ખરા?

સુરત - સાગર અનિલભાઈ ગાંધી

ચિંતા તો દરેક માનવીને હોય છે

જીવનની દરેક પળ ચિંતામાં જ વીતે છે. વિશ્વાર્થિકાવથી જિંદગીપર્યંત અનેક પ્રકારના પ્રશ્નો મુંઝવતા હોય છે. પ્રશ્નોનું સમાધાન ચેપેકેન પ્રકારે મળે છે પણ ધીરજ રાખવામાં આવે તો સમાધાન કરાવનારા સાચા માર્ગદર્શક મળી રહેવા જોઈએ. એમ કહેવાય છે ચિંતા એક જાતનો રોગ છે પણ આ રોગથી કોઈને મુક્તિ મળી નથી અને મળવાની નથી. માટે જીવન પસાર કર્યા વગર છૂટકો નથી.

સુરત

- ચંદ્રકાંત રાણા

વાહનોમાં ‘ડીપર’ શું કામ લગાવવામાં આવે છે?

વાહનો હાંકનાર ચાલકો પોતાના વાહનમાં આવેલ હેડલાઇટના ડીપરનો ઉપયોગ જે તે સમયે કરતા ન હોવાને કારણે મોહિતી પીરસવા આમ આદમી અકસ્માતનો ભોગ બને છે. વાહનોમાં ‘ડીપર’ની સુવિધા એટલા માટે જ કરવામાં આવેલી છે કે રાત્રીના સમયે વાહન હાંકનાર ચાલકને સામેનો રસ્તો ચોખ્ખો દેખાય પરંતુ શરમજનક બાબત છે કે રસ્તો દેખાતો ન હોઇ વાહન હાંકનાર ચાલક પોતાના વાહન દ્વારા સામેથી આવતા વાહનચાલક પાસેથી ડીપર માગે છે. ડીપર આપવાનો સંકેત આપે છે છતાં સામેથી આવનાર વાહનોનાં ડેતાઇં અંદર જ (આધ્યાત્મિકતામાં જ) છે. માનવીનો શારીરિક શ્રમ ઘટી રહ્યો છે. જગતમાં એક બાજુ ધર્મપ્રવૃત્તિ, અનુકાનો, પ્રભુજાપ, મંદિરો, (અન્ય ક્ષાંતિનાં ધર્મસ્થાનો) આરાધના સ્થળો, જાદુ કરવાનો કોઈના હાથ-પગ ભાંગે છે તો કોઈનું મૃત્યુ પણ થાય છે. આવા અકસ્માતમાં ભોગ બનનાર નિર્દોષ વ્યક્તિના પણ પોતાના કોઈ અસ્માનો સપનાઓ હોઈ શકે અને જ્યારે આવી વ્યક્તિઓના મૃત્યુથી પરિવાર પર શું વીતતી હશે. આપણી ભેજવાબદારી, નિષ્ઠાબળ, અનુશાસન, નજીબ ભૂલ બીજાનો ભોગ બને એ કુદરત એ અને જ્યારે સરકારે પણ વાહનોમાં LED લાઇટ (ફોક્સ) લગાવવા ઉપર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે તો આ બધી બાબતોને ખૂબ જ ગંભીરતાથી સમજ આવી દુર્ઘટનાઓ ન બને, કોઈની જાનહાનિ ન થાય માટે વાહનચાલકનો સામેથી આવતા વાહનચાલકને સહકાર આપી ‘ડીપર’નો સદુપયોગ કરવામાં આવે એ હિતાવહ છે.

આરા - કિરણ કે. વાણી

વિવિધભારતી ગીતમલા

તા. 8-4-2025ના ચર્ચાપત્ર વિભાગમાં જગદીશ પાનવાલાનું ઉપરોક્ત પોગ્રામ બાબતે ખૂબજ સુંદર લેખ આપ્યો છે. જે પોગ્રામ નિયમીત સાંભળ્યો છે. જે દરમિયાન 10 મિનિટ પોગ્રામ રડીને ગુજરાતી સમાચાર આપવામાં આવે છે. જે બાબતે બે વર્ષ પહેલા આકાશવાણી સુરતથી લેખીત ફરિયાદ મોકલી હતી. પરંતુ હજુ સુધી કોઈ જવાબ આવ્યો નથી. તા. 9-4-2926ના રોજ ચર્ચાપત્ર વિષયક મહેતા એ પણ આ બાબતે ખંડિત મનોરંજન વિષે લેખ લખ્યો છે ખરેખર પોગ્રામો સારા હોય છે. પરંતુ મનોરંજન ખંડિત થાય છે એ વિષે આકાશવાણી ચોગ્યરજુઆરી સાંભળી ફેરફાર કરે એજ આશા.

- કુમુદ ચંદ્ર કે. જરીવાલા

ડીગ્રીના ઢગલા, સાચા શિક્ષકોનો અભાવ

બી.એડ્.ના શિક્ષણજગતમાં એક કડવો પ્રશ્ન ઊઠે છે કે ડિગ્રી તો સહેલાઈથી મળી રહી છે, પરંતુ સાચા શિક્ષક ક્યાં છે? બી.એડ્.નો હેતુ શિક્ષકની તાલીમ આપવાનો છે, પરંતુ આ પાણી - પરંતુ આજે તે ઘણી જગ્યાએ માત્ર “ઔપચારિકતાનું કેન્દ્ર”બનીને રહી ગયું છે. કાગળ પર પાઠ આયોજન

વિવેકાનંદે કહ્યું છે કે હા હા જોડી પ્રાર્થના કરવા કરતાં કોઈની મદદ માટે હાથ લંબાવવો સારી વાત છે. પૂજા, ભક્તિ, દર્શન, વ. લોકો પોતપોતાની માન્યતા પ્રમાણે કરવા હક્કદાર છે. પરંતુ આ પાણી - દૂધનો બગાડ અટકાવી શકાય તો સારું.

- અશ્વિનકુમાર ન. કારીઆ

સાચી વાત જણાવી દો

પીહુ હવે ધોરણ દસ પાસ કરી, સ્કૂલ છોડી કોલેજમાં દાખલ થઈ. કોલેજના દિવસો શરૂ થયા, મિત્રો બન્યા, ભણી પણ લીધું અને હવે પીહુનો આજે બોબ પર જિતનો પહેલો દિવસ હતો. ઘણી બધી સૂચનાઓ મળી. ‘ધ્યાન રાખજે.’ ‘પોતાનું કામ મન લગાવીને કરવે’... ‘કેંક બનાવજ ન લાગે તો તરત ઓફિસમાં બોસને કે અમને વાત કરવે.’ ‘કોઈ તારી પર પોતાનું કામ થોપે કે અન્યાય જેવું વર્તન કરે તો સહન કરતી નહીં.’ પીહુએ વિચાર્યું કે આ લોકો તો માત્ર ચિંતા કરે એટલે આટલી સલાહો આપે છે. પીહુ ઓફિસમાં ગઈ તેનો પહેલો પ્રોજેક્ટ અને કામ મળ્યું. કામમાં કઈ સમય ન પડતા તેની ટીમ લીડર પાસે ગઈ તો તેણે ‘આટલું નથી આવડતું...’ એમ કહીને મજાક ઉડાડી અને કઈ ન શીખવ્યું. પીહુ થોડી ટેન્શનમાં આવી ગઈ. ઘરે જઈ તેણે મમ્મીને વાત કરી, મમ્મીએ કહ્યું, ‘આવું તો યશે કોઈ મદદ કરશે પણ મોટાભાગના નહીં કહે તે બંને શીખ અને માર્ગ કાંટ અથવા તારા મિત્રોને પુછ.’ પીહુએ આખી રાત બાગીને કામ કર્યો

ચર્ચિંગ પોર્ટન્ટ હેતા ભૂષણ

રીતે કરતું તે શીખી લીધું અને બીજે દિવસે ઓફિસમાં જઈને પોતાનું કામ બરાબર કર્યું. ટીમ લીડરે વિચાર્યું હતું કે આજે પણ તે મને પૂછવા આવશે ત્યારે થોડું વધુ ખીખઈને પછી શીખવાડીશ પણ પીહુએ પોતાનું કામ બરાબર કરી લીધું. સાંજે પ્રોજેક્ટ હેડે પૂછ્યું, ‘પીહુ તને આ બધું કોણ શીખાડ્યું, તારી ટીમ લીડરે?’ પીહુ કઈ ન બોલી... ન હા કે ન ના... તેણે મનમાં વિચાર્યું ભલે ટીમ લીડરે મદદ ન કરી પણ તેમણે મદદ ન કરી એટલે મેં મારી બાતને પુશ કરી વધુ મહેનત કરી બંને શીખ્યું અને મને બધું આવડી ગયું. ટીમ લીડર પણ ચૂપ જ રહી. ઘરે જઈને તેણે મમ્મીને કહ્યું, ‘મમ્મી મેં ટીમ લીડરની ફરિયાદ પ્રોજેક્ટ હેડને ન કરી તે સારું કર્યું ને...’ મમ્મીએ કહ્યું, ‘હા દીકરા, આમ તો તે સારું કર્યું પણ હવે પછી યાદ રાખજે આપની સાથે જે કઈ ખોટું થાય અને તેમાંથી આપણે આપણો રસ્તો કાઢી લઈએ તે બહુ સારી વાત છે, પણ આ તારી પહેલી બોબ છે આગળ આવું ઘણું યશે એટલે જે થાય તે સારી રીતે જણાવી દેવું જરૂરી છે. કોઈને મારું પણ ન લાગે ...તું બધાની ફરિયાદ કરે છે તેમ પણ ન લાગે તે રીતે જણાવી દેવાની આવડત પણ તારે કેળવવી પડશે, આ કોમ્પિટીશનની દુનિયામાં આ બધું પણ શીખવું પડશે. બીજે દિવસે પીહુએ ટીમ લીડરને બધાની સામે મીટીંગમાં થેન્ક્સ કાર્ડ આપ્યું અને કહ્યું, ‘તમે રોલેન્ડ આપી કે બંને શીખો અને કરો એટલે જ હું આ કામ બંને શીખીને કરી શકી.’ કોઈને ખરાબ ન લાગ્યું પણ બધાને સાચી વાતની ખબર પડી ગઈ.